

ЗВІТ З ДОСЛІДЖЕННЯ

**Актуальний нормативний стан
та практика щодо правових
умов та обмежень для відкриття
у Польщі іноземних закладів
вищої освіти та їхніх філій,
а також щодо права польських
ЗВО надавати освітні послуги
за межами Польщі**

Томаш Єнджеєвський, PhD

Торунський університет Миколи Коперника

Анна Мрозовська- Вишинська

Університет WSB Merito, Польська акредитаційна комісія

ЗВІТ ПІДГОТОВЛЕНО У РАМКАХ ПРОЄКТУ «ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА
СПІВПРАЦЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ РЕКТОРІВ –
ЗАДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»,
ЯКИЙ РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ВАРШАВСЬКОЮ ПОЛІТЕХНІКОЮ ЗА ФІНАНСОВОЇ
ПІДТРИМКИ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛЬЩІ

Politechnika Warszawska | Wydział Administracji i Nauk Społecznych

Проект MEiN-PW

„Польсько-українська співпраця представницьких організацій ректорів –
задля вдосконалення діяльності закладів вищої освіти”

Фінансується у рамках цільової дотації Міністерства освіти і науки
Республіки Польща

ГОЛОВНИЙ ПАРТНЕР

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

ПАРТНЕРИ

KRASP

Konferencja Rektorów
Akademickich Szkół Polskich

FUNDACJA
REKTORÓW
POLSKICH

ПАТРОНАТ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Зміст

Вступ.....	4
РОЗДІЛ 1	
Поняття закладу вищої освіти та філії у польському законодавстві та їх значення для іноземних ЗВО та їхніх структурних підрозділів, які функціонують у Польщі.....	5
РОЗДІЛ 2	
Правова основа для створення іноземних ЗВО та їхніх філій у Польщі.....	8
РОЗДІЛ 3	
Іноземні ЗВО та їхні філії, які функціонують у Польщі.....	11
РОЗДІЛ 4	
Право польських ЗВО проводити освітню діяльність за межами Польщі.....	13
РОЗДІЛ 5	
Польські ЗВО, які здійснюють освітню діяльність за межами Польщі.....	16
РОЗДІЛ 6	
Спільні освітні програми як форма співпраці між польськими та іноземними університетами.....	22
РОЗДІЛ 7	
Висновки та рекомендації щодо польсько-українських академічних відносин.....	26
Бібліографія.....	27
Про авторів.....	29

Вступ

Предметом і метою цього звіту є огляд можливостей створення на території Республіки Польща іноземних закладів вищої освіти або їхніх структурних підрозділів, а також аналіз можливостей надання освітніх послуг польськими вишами за межами Польщі. Аналізом охоплено також питання створення програм спільних дипломів, спільних освітніх програм з іноземними закладами вищої освіти.

Визначено базові поняття для цього дослідження та проаналізовано актуальний правовий стан на основі положень чинного польського законодавства, зокрема Закону про вищу освіту і науку. Автори окреслили ratio legis аналізованих інституцій, їх суб'єктну та об'єктну характеристику, а також процедурні питання. Аналіз правового стану доповнено поглядами, що містяться в літературі на цю тему. Особливо важливими видаються практичні приклади, тобто вказівки на конкретні рішення, реалізовані конкретними іноземними закладами на території Республіки Польща та польськими ЗВО за межами країни їхнього місцезнаходження. У випадку деяких проаналізованих положень підкреслюється необхідність законодавчих змін.

На основі проведеного аналізу автори вказують на можливість застосування положень у польсько-українських академічних відносинах.

РОЗДІЛ 1

Поняття закладу вищої освіти та філії у польському законодавстві та їх значення для іноземних ЗВО та їхніх структурних підрозділів, які функціонують у Польщі

Актуальний стан системи вищої освіти регулюється положеннями Закону від 20 липня 2018 р. про вищу освіту і науку¹. Серед установ, які належать до системи вищої освіти і науки (далі – ЗВО), законодавець у ст.7 част. 1 Закону на першому місці визначає заклади вищої освіти та інші численні суб'єкти. Їх роль визначається як кількістю ЗВО, що функціонують у системі, так і насамперед завданнями як у вищій освіті, так і в науці та дослідженнях.

Основні завдання ЗВО регулюються статтею 11 Закону, це:

1. здійснення освітньої діяльності (за освітніми програмами);
2. реалізація післядипломної або інших форм освітньої діяльності;
3. проведення наукової діяльності, надання науково-дослідних послуг та трансфер знань і технологій в сектор реальної економіки;
4. забезпечення підготовки докторів філософії;
5. підготовка та підвищення кваліфікації персоналу закладів вищої освіти;
6. створення умов для повноцінної участі осіб з особливими потребами у
  - процесі вступу до закладу вищої освіти з метою навчання,
  - освітньому процесі,
  - проведенні науково-дослідної діяльності;
7. виховання у студентів почуття відповідальності за польську державу, національні традиції, зміцнення демократичних принципів та поваги до прав людини;
8. створення умов для розвитку фізичної культури студентів;
9. поширення та примноження досягнень науки і культури, у тому числі шляхом збирання та надання у користування бібліотечних, інформаційних та архівних фондів;
10. діяльність на користь місцевих та регіональних громад, а також відповідно до п. 2 цієї статті, у випадку професійних закладів вищої освіти, надання спеціалістичної освіти.

---

¹ Журнал законів з 2023 р., поз. 742 зі змінами, далі – Закон.

Цей перелік розкриває роль ЗВО як суб'єктів, на яких покладено основну місію – реалізація завдань у сфері вищої освіти і науки. Слід підкреслити, що положення Закону «Про вищу освіту і науку», відповідно до прийнятого в ньому порядку, не дають чіткого визначення закладу вищої освіти, а лише передбачають у ст. 9, що заклад вищої освіти (пол. *Uczelnia*) є автономним суб'єктом зі статусом юридичної особи, який реалізує освітні програми принаймні в одній галузі знань. На відміну від попереднього Закону про вищу освіту², новий закон не містить визначень ключових понять, такий підхід, можливо, варто було б переглянути³. Однак, незважаючи на відсутність законодавчого визначення закладу вищої освіти, це поняття не викликає значних інтерпретаційних сумнівів, а чинні положення можна вважати достатніми для їх належного застосування. При такому широкому розумінні закладів вищої освіти у системі вищої освіти і науки і такому великому обсязі їхніх завдань, очевидно, що система суб'єктів, які загалом визначаються терміном «заклад вищої освіти», є внутрішньо диференційованою. Наразі законодавець у Законі про вищу освіту і науку застосовує дві основні, дихотомічні та не пов'язані між собою класифікації: публічні та непублічні заклади вищої освіти, академічні та професійні заклади вищої освіти⁴.

Наступні класифікації ЗВО, що сформувалися після набуття чинності Закону «Про вищу освіту і науку», є результатом імплементації цих правових положень щодо запровадження в рамках державної наукової політики програм досконалості для ЗВО, зокрема програми «Ініціатива досконалості – Дослідницький університет», спрямованої на посилення міжнародного впливу діяльності ЗВО, та програми «Ініціатива регіональної досконалості», метою якої є посилення діяльності ЗВО в наукових або мистецьких дисциплінах, визначених міністром, відповідальним за вищу освіту і науку⁵.

У контексті типів ЗВО варто також звернути увагу на їх найменування, тим більше, що Закон, як і попередній нормативно-правовий акт, визначив вимоги, пов'язані з використанням назви ЗВО. Ці назви в літературі називалися захищеними⁶, оскільки їх основним призначенням був захист традиційних власних назв академічних закладів вищої освіти⁷. Чинний Закон у початковій редакції запровадив обмеження на використання цих назв, що безпосередньо пов'язано з виконанням законодавчих вимог, які по суті обмежувалися науковими категоріями дисциплін в окремих ЗВО, тобто з результатами оцінювання якості наукової діяльності. Спочатку законодавець поширив спеціальний захист лише на три назви, які можуть використовуватися виключно академічними ЗВО, а саме: «академія», «політехніка» та «університет». Однак Законом від 23 липня 2021 року про внесення змін до Закону «Про вищу освіту

² Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 2183 ze zm.

³ Більше на цю тему див Т. Jędrzejewski, *Uczelnie*, w: *Identyfikacja i uzasadnienie kierunków regulacji o kluczowym znaczeniu w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, red. J. Woźnicki, Warszawa-Toruń 2020

⁴ Більше на цю тему див. P. Rączka i T. Jędrzejewski, *Rodzaje i nazwy uczelni w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki*, *Studia Iuridica Toruniensia* 2023, t. 31, nr 2, s. 335–349.

⁵ Більше про це див. Т. Jędrzejewski, *Uczelnie*, w: *Identyfikacja i uzasadnienie kierunków regulacji o kluczowym znaczeniu w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, red. J. Woźnicki, Warszawa-Toruń 2020.

⁶ R. Biskup, w: *Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz*, red. M. Pyter, Warszawa 2012, s. 36.

⁷ J. Woźnicki, [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 83.

і науку» та Закону «Про внесення змін до Прикінцевих положень Закону «Про вищу освіту і науку»⁸ каталог зарезервованих назв було розширено, включивши до нього академію прикладних наук⁹.

Для цілей цього дослідження важливо також зазначити, що законодавець у Законі про вищу освіту і науку використовує словосполучення «іноземний заклад вищої освіти» без визначення цього поняття. Тому в літературі на цю тему підкреслюється, що будь-який заклад з місцезнаходженням за межами Республіки Польща має можливість створити заклад вищої освіти або його філію на її території. Також законодавство Європейського Союзу, зважаючи на автономію держав-членів у цьому питанні, не встановлює жодних обмежень щодо можливості заснування закладу вищої освіти або його філії на території іншої держави. З огляду на вищезазначене, статус закладу вищої освіти має визначатися на підставі права, що застосовується до його місцезнаходження¹⁰. Слід також підкреслити, що відповідно до ст. 8, ч. 2 Закону, Закон про вищу освіту і науку не поширюється на заклади вищої освіти та філії, створені іноземними закладами, за одним винятком, а саме – положення ст. 47, що визначає вимоги щодо їх створення на території Республіки Польща. Вони повинні діяти відповідно до законодавства, що застосовується до місцезнаходження іноземного закладу вищої освіти. Як підкреслюється в літературі, заклад вищої освіти, заснований іноземним закладом вищої освіти, є окремою категорією установ, які можуть діяти на території Республіки Польща. Однак не виключається можливість заснування іноземним суб'єктом недержавного закладу вищої освіти, що діє відповідно до положень польського законодавства¹¹.

Для нашого дослідження має значення також факт, що законодавець послідовно використовує у нормативному акті термін «філія закладу вищої освіти» без чіткого визначення цього поняття. можливість створення філій іноземних ЗВО на території Республіки Польща. Тому у літературі підкреслюється, що кожен ЗВО, який має своє місцезнаходження поза територією РП, має можливість утворення ЗВО або власної філії на цій території. Також законодавство ЄС, з огляду на автономію держав-членів у цій сфері, не містить жодних обмежень щодо можливості створення ЗВО або її філії на території іншої держави. Беручи під увагу вищезазначені факти, встановлення статусу закладу має відбуватися на підставі нормативних положень країни його місцезнаходження¹². Варто також підкреслити, що згідно зі ст. 8 част. 2 Закону, положення Закону про вищу освіту і науку не застосовуються щодо заклади чи філії, створені іноземними ЗВО з винятком ст. 47, яка визначає вимоги їх створення на території Польщі. Вони будуть діяти відповідно до законодавства, що застосовується до місцезнаходження іноземного університету. Як підкреслюється в літературі, заклад, заснований іноземним університетом, є окремою категорією закладів вищої освіти, які можуть діяти на території Республіки Польща.

⁸ Dz.U. z 2021 r., poz. 1630.

⁹ Більше про це див. P. Rączka i T. Jędrzejewski, Rodzaje i nazwy uczelni w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki, *Studia Iuridica Toruniensia* 2023, t. 31, nr 2, s. 335–349.

¹⁰ T. Kocoł, [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 146.

¹¹ T. Kocoł, [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 146.

¹² T. Kocoł, [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 146.

Правова основа для створення іноземних ЗВО та їхніх філій у Польщі

Створення іноземного закладу вищої освіти або відкриття його філії в Польщі відбувається на підставі статті 47 Закону Польщі «Про вищу освіту і науку», відповідно до якої іноземний ЗВО може заснувати заклад вищої освіти або його філію з місцезнаходженням на території Республіки Польща. Водночас, для створення ЗВО або філії необхідний дозвіл міністра, відповідального за вищу освіту і науку (Міністра освіти і науки), виданий після консультацій з міністром, відповідальним за закордонні справи (Міністром закордонних справ) і Польською акредитаційною комісією, а також за умови позитивної оцінки агентства забезпечення якості освіти, визнаного органами влади країни, у якій знаходиться цей ЗВО, або агентства, зареєстрованого в Європейському реєстрі установ із забезпечення якості вищої освіти (EQAR), або агентства іншої країни, чиї оцінки визнаються Польською акредитаційною комісією¹³.

Ratio legis вищезазначеного правового регулювання пов'язане з принципом поваги до суверенітету держави, що включає обов'язок дотримуватися вимог польського законодавства для суб'єктів, заснованих іноземними ЗВО, що діють на території Польщі. Таким чином, якщо іноземний ЗВО має намір заснувати ЗВО або відкрити свою філію в Польщі, умови, пов'язані з цим, повинні бути аналогічними до тих, які застосовуються для державних і недержавних закладів, створених відповідним актом компетентного державного органу, або адміністративним рішенням із записом у державному реєстрі. Крім того, вони також повинні враховувати вимоги, обумовлених міжнародною ситуацією, умовами, з огляду на закордонний характер закладу вищої освіти, який подає заяву на отримання дозволу на створення ЗВО або його філії¹⁴.

Суб'єктами, уповноваженими створювати іноземні ЗВО або їх філії на території Республіки Польща, можуть бути виключно іноземні заклади вищої освіти¹⁵. Слід підкреслити, що формулювання положення вказує на те, що таких закладів або філій іноземних ЗВО може бути більше одного¹⁶.

Законодавець встановив дві умови для створення іноземним закладом закладу вищої освіти або філії в Польщі, які повинні бути виконані в сукупності. По-перше, це отримання дозволу від міністра, відповідального за вищу освіту і науку (Міністра освіти і науки), виданого після консультацій з міністром, відповідальним за закордонні справи (Міністром закордонних справ) і Польською акредитаційною комісією. По-друге, отримання позитивної оцінки від агентства з оцінювання (забезпечення) якості освіти, визнаного владою країни, де знаходиться ЗВО, або від агентства

---

¹³ Див. стаття 47 Закону

¹⁴ J. Woźnicki, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 176-177.

¹⁵ J.M. Zieliński [w:] H. Izdebski, J.M. Zieliński, Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, Warszawa 2019, s. 124.

¹⁶ J. Woźnicki, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 176.

забезпечення якості вищої освіти, зареєстрованого в Європейському реєстрі установ із забезпечення якості вищої освіти, або від агентства іншої країни, оцінки якого визнаються Польською акредитаційною комісією. Як підкреслюється в літературі, конструкція положення, що визначає передумови створення закладу вищої освіти або філії іноземного ЗВО на території Республіки Польща, є не зовсім коректною, оскільки друга передумова, а саме отримання позитивної оцінки агентства з оцінки якості освіти, визнаного органами влади країни, де знаходиться такий заклад, або агентства, зареєстрованого в Європейському реєстрі установ із забезпечення якості вищої освіти, або агентства іншої країни, оцінки якого визнаються Польською акредитаційною комісією, має бути умовою надання дозволу міністром, відповідальним за вищу освіту і науку (Міністром освіти і науки), на створення закладу або філії іноземного ЗВО, а не вимогою для цього. Чинне положення не дозволяє міністру, відповідальному за вищу освіту і науку (Міністру освіти і науки), перевіряти питання надання позитивного висновку на стадії розгляду справи про видачу дозволу¹⁷.

Відповідно до першої передумови, міністр, відповідальний за вищу освіту і науку (Міністр освіти і науки), ухвалює адміністративне рішення про дозвіл на створення ЗВО або його філії з місцезнаходженням на території Республіки Польща. Адміністративне провадження у цій справі здійснюється на підставі положень Закону від 14 червня 1960 року «Адміністративно-процесуальний кодекс»¹⁸. Однак, відповідно до ст. 48 Закону про вищу освіту і науку, законодавець виключив застосування до цього провадження трьох груп норм, що регулюють загальне адміністративне провадження. Перш за все, було виключено застосування положень, що стосуються термінів розгляду справ, які включають: строки розгляду адміністративних справ, положення, що визначають обов'язки органу в разі порушення строків розгляду справи, а також можливість подати скаргу, що розуміється як засіб оскарження в разі бездіяльності або затягування провадження. Також було виключено обов'язок інформувати сторону про залежні від неї умови, які не були виконані або продемонстровані, відсутність яких може призвести до винесення негативного рішення, щоневідповідаєбажаннясторони, таправоподаватидодатковідоказизметоюдемонстрації виконання вищезазначених умов. Нарешті, виключено положення Кодексу про медіацію¹⁹. Так само, як у випадку з першими двома групами виключених положень можна висловити суттєві застереження щодо порушення процесуальних гарантій сторін провадження, у третьому випадку обґрунтованими є лише положення по суті, оскільки провадження, про яке йдеться, призводить до одностороннього владного рішення на основі норми, яка не є підставою для адміністративного процесу.

Як вже зазначалося, другою передумовою є позитивний висновок про освітню складову іноземного університету, який створює ЗВО або філію на території Республіки Польща. Висновок може бути виданий агентством з оцінювання (забезпечення) якості освіти, визнаним органами влади країни, у якій знаходиться цей заклад, або агентством, зареєстрованим в Європейському реєстрі установ із забезпечення якості вищої освіти (EQAR), або агентством іншої країни, чиї оцінки визнаються Польською акредитаційною комісією. Водночас, перевірка того, чи суб'єкт, який видає висновок, насправді є агентством з оцінювання якості освіти і чи має він повноваження видавати такий

¹⁷ T. Kocoł, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 146.

¹⁸ Текст Закону зі змінами: Журнал законів з 2023 р., поз. 775.

¹⁹ J. Woźnicki, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 177-178.

висновок, повинна відбуватися у результаті оцінки характеру установи, що де-факто має здійснити міністр, відповідальний за вищу освіту і науку (Міністр освіти і науки), який веде адміністративне провадження у справі. Натомість Європейський реєстр установ із забезпечення якості вищої освіти (EQAR) є міжнародною неприбутковою асоціацією, створеною відповідно до бельгійського законодавства. Внесення до Реєстру EQAR є гарантією того, що агентства із забезпечення якості освіти виконують свої завдання належним чином і відповідають європейським стандартам. Насамкінець слід додати, що наразі Польська акредитаційна комісія, через відсутність правових підстав, не веде реєстру інших агенцій, але є стороною двосторонніх угод з акредитаційними агенціями (суб'єктами) з країн, не охоплених реєстром EQAR²⁰.

---

²⁰ T. Kocoł, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 146-147.

РОЗДІЛ 3

Іноземні ЗВО та їхні філії, які функціонують у Польщі

Наразі тринадцять польських закладів вищої освіти мають право здійснювати освітню діяльність за межами Республіки Польща (див. розділ 5). Деякі з них здійснюють навчання за кількома освітніми програмами. Іноземні ЗВО виявляють менший інтерес до створення своїх філій у Польщі. У 2014-2019 роках Міністерство науки і вищої освіти (нині Міністерство освіти) отримало сім заявок на відкриття філії іноземного ЗВО у Польщі. Лише три з них відповідали формальним вимогам. Два провадження завершилися позитивним рішенням. Для порівняння, у той же час польські університети отримали 24 дозволи на проведення освітньої діяльності за кордоном²¹.

Наразі лише два іноземні університети відкрили філію в Польщі. Це Університет Ковентрі у Вроцлаві та Київський медичний університет у Битомі.

Університет Ковентрі у Вроцлаві працює з 20 вересня 2020 року на підставі запису в Реєстрі підприємців Національного судового реєстру (Coventry University corporation of higher education branch in Poland, KRS №: 0000809709). Він пропонує університетську освіту за британською системою, з англійською мовою викладання, забезпечуючи британську освітню програму на рівні бакалавра з прикладної психології, авіаційного менеджменту, інформатики, хмарних обчислень, кібербезпеки, фінансового менеджменту та бухгалтерського обліку, а також підготовку за програмами MBA²².

Київський медичний університет у Битомі працює з жовтня 2022 року на підставі запису в Реєстрі підприємців Національного судового реєстру (Приватний заклад вищої освіти «Київський медичний університет» філія в Польщі, номер KRS: 0000993215). Керівництво Університету у відповідь на російську агресію в Україні, керуючись метою забезпечення безперервної підготовки майбутніх лікарів, прийняло рішення про відкриття філії в Польщі. Студенти навчаються на трьох спеціальностях: медицини, стоматології та фармації. Однак у 2024/2025 навчальному році університет планує провести набір ще на три: фізіотерапія, медсестринство та клінічна психологія (післядипломна освіта) Київський медичний університет навчає в Польщі за українськими освітніми програмами українською та англійською мовами. Студенти отримують диплом українського вишу, а отже, медичну кваліфікацію для роботи в цій країні. Для того, щоб лікувати в Польщі, необхідно буде нострифікувати диплом²³.

---

²¹ <https://www.rp.pl/prawo-dla-ciebie/art9173871-coventry-university-we-wroclawiu-pierwsza-zagraniczna-uczelnia-otwiera-filie-w-polsce> (доступ 24.08.2023)

²² <https://www.coventry.ac.uk/wroclaw/study/full-time/> (освітня пропозиція на навчальний рік 2023/24; доступ 25.08.2023)

²³ <https://chorzow.naszemiasto.pl/kijowski-universytet-medyczny-na-slasku-polski-kampus/ar/c5-9444259> (доступ: 10.09.2023)

Основною причиною відсутності інтересу іноземних (особливо західних) університетів до нашої країни більшість експертів одностайно називають вартість навчання. Для багатьох бажаючих навчатися це непідйомні суми, особливо порівняно з вартістю навчання в польських ЗВО. Крім того, складне, часто мінливе правове середовище у сфері вищої освіти та розгалужена податкова система призводять до того, що важливі науково-дослідні та викладацькі підрозділи не зацікавлені у відкритті філій у нашій країні.

«Безумовно, присутність у нашій країні філій хороших закордонних університетів була б на користь студентам. Вони б мали доступ до відомих університетів, не виїжджаючи за кордон, тобто без витрат на проживання в іншій країні. Вони познайомилися б з іншими методами навчання. Вони могли б вибирати пропозиції університетів, які їм більше підходять», - професор Єжи Пісулінський, декан факультету права та адміністрації Ягеллонського університету²⁴.

На нашу думку, на сучасному етапі економічного розвитку нашої країни, прагнучи до якомога ширшої інтернаціоналізації освіти та надання можливості студентам отримувати іноземні дипломи та кваліфікації, варто розробляти спільні освітні програми, програм подвійного дипломування (див. розділ 6).

---

²⁴ <https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1403020,polska-uczelnie-zagraniczne-studenci.html>
(доступ 24.08.2023)

Право польських ЗВО проводити освітню діяльність за межами Польщі

Закон «Про вищу освіту і науку» є базовим для організації освітньої діяльності за межами Республіки Польща. Відповідно до ст. 57 част. 1 Закону, для створення освітніх програм у певній галузі, на певному рівні²⁵ та за певним профілем²⁶ за межами місцезнаходження навчального закладу потрібен дозвіл міністра, відповідального за вищу освіту і науку. Однак згідно з част. 2 ст. 57 Закону для відкриття освітніх програм за певним напрямком, рівнем та профілем за кордоном потрібен дозвіл міністра, відповідального за вищу освіту і науку (Міністра освіти і науки), виданий після отримання позитивного висновку міністра, відповідального за закордонні справи (Міністра закордонних справ); це положення де-факто вводить додаткову вимогу щодо видачі дозволу на відкриття освітніх програм за межами місцезнаходження закладу за кордоном. Ця норма також є основою для видачі дозволу на створення освітньої програми за межами університету, але тільки за кордоном. Варто зазначити, що в літературі з'явилася думка, що це положення є винятком з принципу, що впливає зі ст. 9 част. 4 Закону про вищу освіту і науку, згідно з яким заклад вищої освіти провадить свою діяльність за своїм місцезнаходженням, а якщо місцезнаходження знаходиться в межах території метрополітального об'єднання, то в межах цієї території. Заклад вищої освіти може провадити свою діяльність за межами свого місцезнаходження або цієї території – у своїй філії²⁷.

Законодавець встановив, що процедура видачі дозволу на відкриття освітньої програми за певним напрямком, рівнем та профілем за кордоном регулюється статтею 54 польського Закону про вищу освіту і науку, яка загалом регулює видачу дозволів на відкриття освітніх програм, та статтею 55 польського закону, що стосується передумов для відмови у видачі дозволу на відкриття освітньої програми. У літературі також висловлюється думка, що у випадку дозволу на відкриття освітньої програми в певній галузі, на певному рівні та за певним профілем за кордоном неможливо ані адекватно, ані безпосередньо застосувати статтю 56 Закону, що є правовою базою для відкликання дозволу на відкриття освітньої програми. Відповідний Міністр не має таких повноважень²⁸. Однак видається, що така точка зору не є обґрунтованою, оскільки відповідне застосування статей 54 і 55 Закону «Про вищу освіту і науку» стосується отримання дозволу, а не володіння ним, а положення статті 56 є підставою для компетентного міністра відкликати будь-який дозвіл у разі настання передумов, викладених у цьому положенні.

²⁵ Відповідно до статті 64 част. 1 Закону, освітні програми реалізуються на рівні 1) навчання першого циклу; 2) навчання другого циклу; 3) уніфікована магістратура.

²⁶ Відповідно до статті 64 част. 2 Закону, освітні програми реалізуються за профілем: 1) практичний профіль, де більше половини кредитів ЄКТС відводиться на курси, що розвивають практичні навички; 2) загальнонауковий профіль, де більше половини кредитів ЄКТС відводиться на курси, пов'язані з науковою діяльністю, що проводиться в ЗВО.

²⁷ J.M. Zieliński, [w:] H. Izdebski, J.M. Zieliński, Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, Warszawa 2019, s. 137.

²⁸ A. Leszczyński, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023, s. 175.

Слід зазначити, що дозвіл на відкриття освітньої програми за певним напрямком, рівнем та профілем за кордоном, так само як і на території Республіки Польща, надається за заявою ЗВО. Заява повинна бути подана не пізніше, ніж за 6 місяців до запланованого початку освітнього процесу. Органом державної влади, який провадить відповідне адміністративне провадження, є міністр, відповідальний за вищу освіту і науку (Міністр освіти і науки). Під час провадження він/вона надсилає запит до Польської акредитаційної комісії щодо виконання вимог для відкриття освітньої програми за певним напрямком, рівнем та профілем, а також щодо зв'язку цієї освітньої діяльності зі стратегією розвитку ЗВО, також проводить консультації з міністром, який здійснює нагляд за закладом, якщо він/вона не є міністром, який веде провадження (наприклад, Міністр національної оборони), міністром, відповідальним за питання охорони здоров'я (Міністром охорони здоров'я), якщо йдеться про освітні програми на медичних, стоматологічних та фармацевтичних спеціальностях. Слід підкреслити, що згідно з характером цього висновку, думки, висловлені зазначеними органами, не є обов'язковими для органу, який веде провадження (Міністерство). Крім того, дозвіл на відкриття освітньої програми з медсестринства або акушерства на певному рівні може бути виданий ЗВО, акредитованому міністром, відповідальним за питання охорони здоров'я (Міністром охорони здоров'я), після проведення процедури акредитації Національною акредитаційною радою шкіл медсестринства та акушерства, підтвердженої сертифікатом, відповідно до Закону від 15 липня 2011 року про професії медсестри та акушерк²⁹. Однак у випадку, коли передбачається здійснення освітньої діяльності за кордоном, міністр, відповідальний за вищу освіту і науку (Міністр освіти і науки), додатково консультується з міністром, відповідальним за закордонні справи (Міністром закордонних справ). У цьому випадку негативний висновок зобов'язує орган, який здійснює провадження, відмовити у видачі дозволу на відкриття освітньої програми, оскільки відповідно до ст. 57 част. 2 позитивний висновок є умовою для видачі дозволу. Слід зазначити, що законодавець у цьому випадку дещо змінює поняття висновку, який за своєю природою може бути як позитивним, так і негативним, тоді як позитивний висновок де-факто є рівнозначним наданню згоди. Ці два положення видаються дещо неузгодженими.

Негативний висновок міністра, відповідального за закордонні справи (Міністра закордонних справ) не є єдиною підставою для відмови у наданні дозволу на відкриття освітньої програми, оскільки міністр, відповідальний за вищу освіту і науку (Міністр освіти і науки), відмовляє (в обов'язковому порядку) у наданні дозволу на відкриття освітньої програми за певним напрямком, рівнем і профілем, якщо на день подання заяви ректор не вніс дані про студентів, викладачів та осіб, які претендують на присудження наукового ступеня доктора філософії, до національної інформаційної системи POL-on, якщо певний ЗВО має податкову заборгованість, заборгованість щодо соціального або медичного страхування або інших публічних зборів, або внесений до реєстру неплатоспроможних боржників Національного судового реєстру, якщо заклад перебуває в стані ліквідації, має зобов'язання перед Державним казначейством за субвенціями для суб'єктів системи вищої освіти і науки або субсидіями, публічний ЗВО підлягає корекційній програмі і немає економічного обґрунтування для надання дозволу, або заклад не виконує висновки або рекомендації, зроблені в результаті перевірки, проведеної відповідним міністром, щодо дотримання законодавства та правильності

²⁹ Журнал законів з 2022 р., поз. 2702 зі змінами.

витрачання державних коштів, і протягом двох років, що передують поданню заяви про надання дозволу, міністр, відповідальний за вищу освіту і науку, скасував дозвіл ЗВО на відкриття освітньо-наукової програми в галузі знань, що відповідає тій самій галузі знань, що і ця конкретна програма. Використовуючи порядок адміністративного судочинства, міністр, відповідальний за вищу освіту і науку (Міністр освіти і науки), може відмовити у видачі дозволу, якщо на момент подання заяви освітня діяльність за певною освітньо-науковою програмою з певної дисципліни не відповідає соціально-економічним потребам.

Адміністративне провадження щодо надання дозволу на створення освітньої програми здійснюється на підставі положень Адміністративно-процесуального кодексу від 14 червня 1960 року³⁰. Однак, відповідно до ст. 58 Закону про вищу освіту і науку законодавець виключив застосування до цієї справи двох груп нормативних положень, що регулюють загальне адміністративне провадження. Насамперед, виключено застосування положень щодо строків розгляду справ, як було зазначено вище. По-друге, виключено також застосування положень Кодексу про медіацію. Наслідки цих виключень повинні оцінюватися так само, як і у випадку процесуальних проваджень щодо відкриття іноземного ЗВО або філії у Польщі.

Варто зазначити, що якщо заклад вищої освіти провадить освітню діяльність всупереч положенням ст. 57 Закону, міністр, відповідальний за вищу освіту і науку (Міністр освіти і науки), може, відповідно до ст. 431 част. 1 пункт 1, накласти адміністративний штраф у розмірі до 100 000 злотих. Наразі це найвищий адміністративний штраф, який може бути накладений на цій підставі. Штраф до цієї суми може бути накладений на ЗВО відповідним міністром лише у випадку надання освітніх послуг з порушенням правил створення та реалізації освітніх програм у певних галузях, рівнях та профілях, правил створення освітніх програм у певній галузі, рівні та профілі за межами місцезнаходження закладу вищої освіти або за кордоном, а також правил реалізації спільних освітніх програм³¹.

³⁰ Tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz. 775.

³¹ T. Jędrzejewski, [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, s. 1189.

РОЗДІЛ 5

Польські ЗВО, які здійснюють освітню діяльність за межами Польщі

На сьогодні 13 польських ЗВО мають право здійснювати освітню діяльність за кордоном³². До них належать:

1. Білостоцький університет
2. Верхньосілезька академія ім. Войцеха Корфанти в м. Катовіце
3. Суспільна академія наук у Лодзі
4. Старопольська академія прикладних наук у Кельцах
5. Академія Гуманітас в Сосновці
6. Менеджерська академія прикладних наук у Варшаві
7. Європейська вища школа права та адміністрації у Варшаві
8. Ягеллонська академія в Торуні
9. Вища школа економіки в Бидгощі
10. Академія «Атенеум» у Гданську
11. Академія прикладних наук Тарновська вища школа
12. Collegium Humanum – Головна менеджерська школа у Варшаві
13. Академія фінансів і бізнесу Vistula

У цьому розділі буде представлена основна інформація про вищезгадані польські заклади, які проводять або проводили навчання за межами Польщі, разом із зазначенням галузей знань та рівнів навчання, що пропонуються на цей момент.

Окрему увагу буде приділено Польському університету за кордоном як прикладу установи, яка надає освіту польській громаді вже понад 80 років, а зараз працює як неприбуткова благодійна організація non profit charity в Лондоні.

Факультет економіки та інформаційних технологій у Вільнюсі Білостоцького університету був створений рішеннями Міністерства вищої освіти Республіки Польща (DSW-2-0412/JB/05 від 25 квітня 2006 року), Міністерства закордонних справ Республіки Польща (BDG-0131-3409-06 від 9 березня 2006 року), Уряду Литовської Республіки (Постанова 633 від 19 червня 2007 року) та Міністерства освіти і науки Литви (Дозвіл на навчання № 002011 від 8 серпня 2007 року та Дозвіл на навчання № 002508

---

³² <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/uczelnie-z-uprawnieniami-do-kształcenia-pozza-granicami-rp> (доступ 29.09.2023)

від 4 вересня 2014 року). Відповідно до литовського законодавства, це перша філія іноземного університету в Литві та перша філія польського університету за межами Польщі. Щороку понад сто випускників польських шкіл у Литві вступають на навчання за спеціальностями економіка (першого та другого рівнів – бакалаврат та магістратура), інформатика, європейські студії та дошкільна педагогіка і педагогіка раннього шкільного віку³³.

Факультет-філія Верхньосілезької академії ім. Войцеха Корфанти в Катовіцах (колишній Верхньосілезький економічний коледж) у Відні був створений у 2008 році на підставі рішень, виданих органами влади Австрійської Республіки (Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung) та органами влади Республіки Польща (Міністерство закордонних справ, а також Міністерство науки і вищої освіти – Рішення від 09 травня 2008 р. № dsww-4444). DSW-2-05-4003-244/08). Центр офіційно розпочав свою діяльність 1 березня 2009 року, коли в ньому розпочалися заняття зі студентами першого курсу. Освітня пропозиція Верхньосілезької академії у Відні адресована головним чином до польської громади в Австрії та охоплює такі напрямки: міжнародні відносини (бакалавра) та річні (2 семестри) програми післядипломної освіти «Управління людськими ресурсами» та «Академія е-маркетингу»³⁴.

Суспільна академія наук у Лодзі (колишня Академія підприємництва та менеджменту, що базується в Лодзі) заснувала Факультет дидактичного центру у Лондоні у 2008 році, а в 2012 році факультет став філією SAN. Основною причиною створення філії Суспільної академії наук у Лондоні була потреба ринку, пов'язана з великою міграцією поляків з країни після 2004 року. Сьогодні цей заклад здійснює навчання за програмою бакалавра за напрямком «Косметологія»³⁵.

Старопольська академія прикладних наук (раніше: Старопольська вища школа в Кельцах) - це академічний центр, який на цей момент має 4 внутрішні філії (у м. Кельце, Мисловице, Бохня і Тарнобжег) і 3 закордонні філії (у м. Луцьк, Львів в Україні та у Дубліні, Ірландія). Закордонні філії пропонують освіту за спеціальністю «Економіка» (програми підготовки бакалавра/першого рівня)³⁶.

У 2014 році **Академія Гуманітасу Сосновці** відкрила закордонну філію у м. Всетін (Vsetin) у Чеській Республіці, яка була створена у тісній співпраці з недержавним навчальним закладом Середня школа Костка (Střední Škola Kostka), що діє на території міста та району Всетін. На початку 2016 року рішенням Міністра науки і вищої освіти було також надано дозвіл на створення другої філії - Факультету в Празі. У Всетіні реалізується навчання за спеціальністю «Психологія» першого і другого ступеня (бакалаврат і магістратура), у той час як в столиці Чеської Республіки – за єдиною магістерською програмою за спеціальністю «Психологія»³⁷.

Менеджерська академія прикладних наук (MANS), до 2022 року Вища школа менеджменту, мала факультет за кордоном імені Яна Амоса Коменського в Карвіні (Чехія), де проводила навчання за освітньою програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю «педагогіка». На сьогодні, освіта за межами Польщі не надається.

³³ <https://wilno.uwb.edu.pl/wydzial/historia> (доступ 29.09.2023)

³⁴ <https://www.gwsh.pl/wieden/wieden-informacje-o-wydziale.html> (доступ 29.09.2023)

³⁵ <https://san.edu.pl/londyn> (доступ 29.09.2023)

³⁶ <https://stsw.edu.pl/#filie> (доступ 30.09.2023)

³⁷ https://www.humanitas.edu.pl/Uczelnia/Historia_i_misja/Historia#faq_tab_19327 (доступ 30.09.2023)

Європейська вища школа права і адміністрації (EWSPA) – це приватний заклад вищої освіти юридичного профілю, що входить до складу Інституту правових досліджень Польської академії наук. Головне місцезнаходження цього ЗВО знаходиться у Варшаві, а навчання також здійснюється у:

1. Лондоні (Лондонська філія-юридичний факультет) - факультет уповноважений здійснювати навчання за єдиною магістерською програмою у галузі права;
2. Брюсселі (Брюссельська філія-факультет адміністрування) - факультет має право здійснювати освітню діяльність за уніфікованими програмами першого рівня (бакалаврат) за спеціальністю «Європейське адміністрування»³⁸.

Ягеллонська академія в Торуні (колишня Торунська вища школа, з 2013 по 2022 рр. Ягеллонський коледж – Торунська вища школа) у 2018 році створила факультет адміністративних та економічних наук в Uherské Hradiště (Чеська Республіка), де пропонує навчання за програмами бакалаврату за спеціальністю «Адміністрація» та магістратури за адміністративно-економічним напрямком³⁹.

Вища школа економіки в Бидгощі, що є частиною Коледжу прикладних наук Європейського інституту, отримала дозвіл на відкриття філії в Україні (м. Бровари), де вона пропонує навчання на першому рівні вищої освіти за спеціальністю «Логістика»⁴⁰. У зв'язку з військовими діями, що тривають, заклад вжив низку заходів для підтримки студентів з України, які навчаються у WSG в Бидгощі та його філіях. На цей момент Броварська філія університету здійснює навчання на другому рівні вищої освіти за спеціальністю міжнародна економіка українською мовою.

Академія Атенеум у Гданську (колишня Вища школа Атенеум у Гданську) у співпраці з ISTRAD Instituto Superior De Estudios Linguisticos Y Traducción здійснює навчання за спеціальністю «Прикладна лінгвістика» (другий рівень вищої освіти) у філії ЗВО в Севільї (Іспанія)⁴¹. Навчання зосереджене на нових технологіях, що застосовуються до перекладу (*new technologies applied to translation*)⁴².

Тарновська вища школа – Академія прикладних наук (раніше Тарновська вища школа з місцезнаходженням у Тарнові) має відокремлений факультет в Остраві (Чеська Республіка), де здійснювала навчання за напрямками «Спеціальна педагогіка» (на першому рівні вищої освіти). Станом на зараз освітній проце поза межами Польщі не здійснюється⁴³.

Колегіум Хуманум / Collegium Humanum – Головна Менеджерська Школа, що базується у Варшаві, є молодим недержавним закладом вищої освіти, заснованим у 2018 році. Головний офіс закладу знаходиться у Варшаві, а навчання здійснюється також у:

- Філії в Празі (Чеська Республіка):
за спеціальністю «Менеджмент» за першим та другим рівнем;

³⁸ <https://ewspa.edu.pl/home-2/wydzialy/> (доступ 30.09.2023)

³⁹ <https://www.fves.eu/files/usneseni-VSJ.pdf> (доступ 30.09.2023), <https://www.fves.eu/en/> (доступ 30.09.2023)

⁴⁰ http://bip.wsg.byd.pl/userfiles/files/28_02_2022%20US%20dzia%C5%82ania%20wspieraj%C4%85ce%20student%C3%B3w%20z%20Ukrainy.pdf oraz <http://bip.wsg.byd.pl/46-zalaczenia-i-instrukcje-na-wypadek-zagrozen> (доступ 30.09.2023)

⁴¹ <https://www.ateneum.edu.pl/o-uczelnihistoria-uczelnih/> (доступ 30.09.2023)

⁴² https://mastradnologies.com/en/en_bases.html (доступ 30.09.2023)

⁴³ <https://www.tszw.edu.pl/uczelnia/wydzialy/> (доступ 30.09.2023)

- Філія у Фридек-Містеку (Чеська Республіка): за спеціальностями «Педагогіка» та «Соціальна робота» за першим та другим рівнями вищої освіти;
- Філія в Братиславі (Словаччина): за спеціальністю «Менеджмент» за першим та другим рівнем;
- Філія в Андижані (Узбекистан): за спеціальністю «Менеджмент» за першим та другим рівнем.

Collegium Humanum – перший і поки що єдиний польський ЗВО, який відкрив філію в Азії.

Академія фінансів і бізнесу Vistula, на підставі рішення Міністра, з 2023 року розпочала освітню діяльність:

- У закордонній філії у Відні (Австрія): за спеціальністю «Менеджмент» за першим рівнем вищої освіти;
- У закордонній філії у Брістолі (Великобританія): за спеціальністю «Менеджмент» за другим рівнем вищої освіти.

Кількість освітніх програм у ЗВО та їх філіях в інших країнах

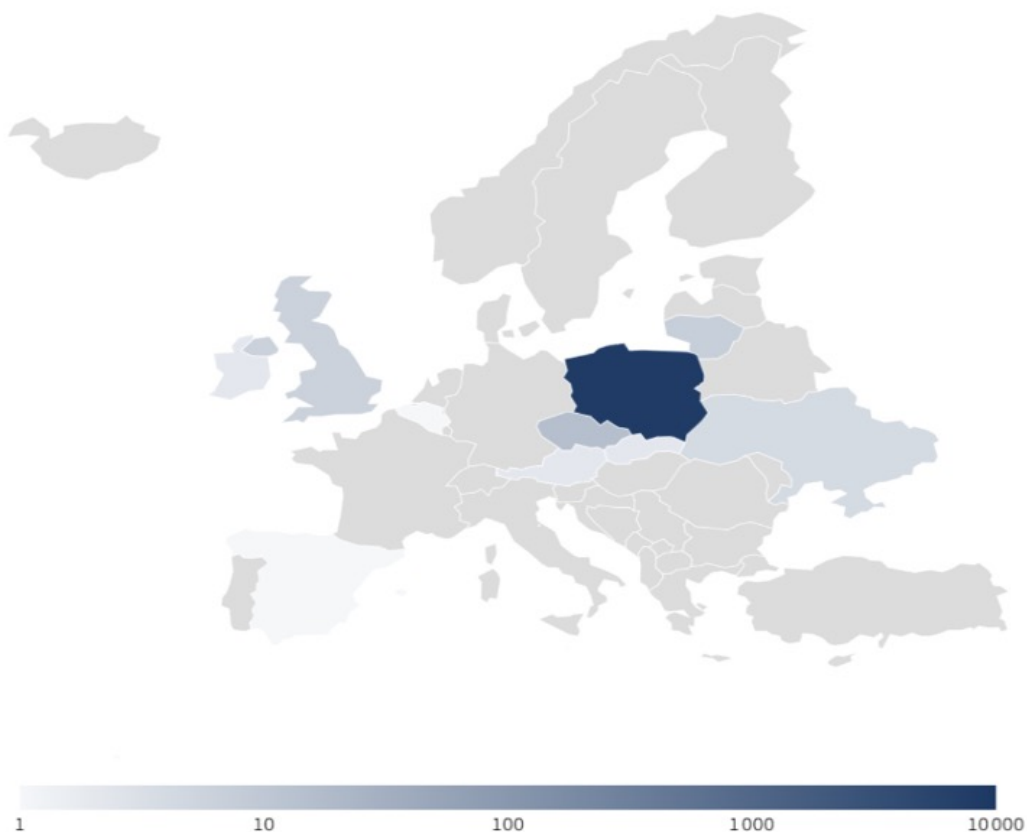

Рис. 1. ОРІ: Кількість напрямків підготовки, які реалізують ЗВО та їх філії в інших державах, джерело: https://radon.nauka.gov.pl/raporty/Kierunki_2021_tara (дані з 2021 р.) На мапі не показано освітніх програм у країнах поза ЄС. Це програми, які реалізують філії Collegium Humanum – Головної Менеджерської Школи в Узбекистані.

Наприкінці 2021 року польські закордонні філії були розташовані в 16 містах у 10 країнах (у тому числі в дев'яти європейських країнах та Узбекистані). Закордонні підрозділи польських ЗВО могли запропонувати навчання за такими спеціальностями: адміністрація, європейська адміністрація, економіка, європейські студії, інформатика, адміністративні та економічні студії, косметологія, прикладна лінгвістика, логістика, педагогіка, право, психологія, міжнародні відносини та управління. У пропозиції переважали спеціальності на першому рівні вищої освіти та спеціальності з практичним профілем. Переважно це було навчання лише польською мовою або іншими мовами, окрім польської та англійської. У Чеській Республіці закордонні факультети та філії польських ЗВО надавали освіту у п'яти містах, а в Україні – у трьох⁴⁴. Закордонні філії набагато частіше створюються недержавними закладами вищої освіти. Лише один державний заклад вищої освіти – Білостоцький університет – здійснює таку освітню діяльність⁴⁵. Аналізуючи розподіл закордонних філій, варто зазначити, що вони переважно створюються в регіонах з високою часткою поляків (тобто у Великій Британії, Чехії, Австрії та Україні). Однак регіони, віддалені від Польщі, наприклад, Центральна Азія, можуть виявитися перспективними, оскільки отримання польського університетського диплому, який визнається в усіх країнах ЄС та ОЕСР, тобто майже в усьому світі, є потенційно великою додатковою цінністю для іноземних випускників⁴⁶.

Зовсім інший характер має Польський університет за кордоном / на чужині (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, PUNO), розташований у Лондоні, який функціонує у статусі організації non-profit як польський центр освіти та досліджень у Великій Британії на підставі Указу Президента Республіки Польща від 15 грудня 1952 р.⁴⁷ Цей заклад був заснований на підставі польського Закону про академічні школи від 15 травня 1933 р. Його історія, однак, сягає корінням воєнних років. Наприкінці 1939 року в Парижі було засновано Польський університет за кордоном, а після падіння Франції польський уряд у вигнанні заснував PUNO в 1949 році, коли університет отримав тимчасовий статут і повні академічні права в 1952 році⁴⁸. На додаток до штаб-квартири в Лондоні, філії були створені в Чикаго, Мюнхені та Парижі. Це був єдиний у світі заклад такого типу, який діяв за межами країни, але від самого початку навчав польською мовою і для поляків, був визнаний і успішно співпрацював з вітчизняними та зарубіжними академічними установами. Після припинення діяльності польського уряду у вигнанні в 1990 році Надзвичайні загальні збори професорів PUNO прийняли поправку до Статуту, згідно з якою всі повноваження міністра освіти перейшли до Сенату, а університет був зареєстрований у Комісії з питань благодійності як благодійна організація, що підпадає під дію британського законодавства⁴⁹ (номер Комісії з питань благодійності: 298510⁵⁰).

⁴⁴ https://radon.nauka.gov.pl/raporty/Kierunki_2021_mapa (доступ 04.11.2023)

⁴⁵ Слід зауважити, що Познанський університет імені Адама Міцкевича має філію в Афінах – Польський Археологічний Інститут, який однак здійснює іншу, ніж освітня, діяльність.

⁴⁶ <https://firma.rp.pl/azja-centralna/art37699861-czemu-warto-rozwozyc-otwieranie-filii-polskich-uczeln-w-azji-srodkowej-uzbekistan> (доступ 04.10.2023)

⁴⁷ <https://old.puno.ac.uk/senat/statut/> (доступ 01.10.2023)

⁴⁸ Див. більше: Czubińska G., PUNO – niepodległa uczelnia polska poza Polską, [w:] Zeszyty Naukowe Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie, seria trzecia, nr 7, 2019 r. s. 171 – 176.

⁴⁹ http://www.kptnws.krakow.pl/materialy/II_Kongres/WF.pdf (доступ 01.10.2023)

⁵⁰ <https://register-of-charities.charitycommission.gov.uk/charity-search/-/charity-details/298510/contact-information> (доступ 01.10.2023)

6 лютого 1998 року польська влада у Законі «Про визнання ступенів, дипломів і звань, присвоєних Польським університетом в іноземних державах з 1 вересня 1952 року по 22 грудня 1990 року» визнав їх еквівалентними ступеням, дипломам і званням, присвоєним закладами вищої освіти у країні. Ідея системної підтримки PUNO була підтримана Конференцією ректорів академічних шкіл Польщі (KRASP), яка прийняла відповідну резолюцію⁵¹, оскільки ця інституція не має постійної підтримки з боку Польщі. На жаль, перешкодою є її нинішній формально-юридичний статус. З одного боку, PUNO не є закладом вищої освіти у розумінні польського законодавства, з іншого боку, за британським законодавством він має статус благодійної організації (і не є університетом), не контролюється Агентством із забезпечення якості вищої освіти і не має права видавати британські дипломи про освіту⁵².

Наразі PUNO пропонує понад 20 програм короткотермінового навчання - курсів, семінарів, тренінгів, зокрема також онлайн. Основні курси включають: викладання польської мови та культури за межами Польщі, коучинг, медіація та переговори, психодіагностика або прикладна психологія. Крім того, викладається бізнес-психологія в умовах Брекзиту та управління доглядом за людьми похилого віку. Існує також чотирирічна докторська програма, яка готує до захисту PhD-дисертацій (у польських та британських університетах) у галузі соціальних та гуманітарних наук, а також Університет третього віку⁵³.

---

⁵¹ <https://www.britishpoles.uk/jedyny-polski-universytet-za-granica-puno-utrzymuje-rodakow-w-kregu-naszej-kultury/> (доступ 01.10.2023)

⁵² З метою підтримки PUNO у врегулюванні ситуації, у якій опинився заклад - у 2023 році - на підставі розпорядження Міністра освіти і науки було створено Робочу групу з питань Польського університету за кордоном. Завданням Команди була розробка концепції дій, які можуть бути здійснені органами державної влади на підтримку діяльності Польського університету за кордоном (далі - PUNO), включаючи, зокрема, підготовку пропозицій щодо правових рішень у сфері врегулювання правового статусу PUNO відповідно до положень, що регулюють систему вищої освіти і науки, а також популяризацію його спадщини. До складу Робочої групи увійшли особи, пов'язані з PUNO, працівники Міністерства освіти і науки, представник Посольства Республіки Польща в Лондоні та окремі експерти. Робоча група мада засідання 16.02.2023, 26.04.2023, 5.06.2023, 10.07.2023. Результатом роботи стала розробка законопроекту про Інститут Польського університету за кордоном.

⁵³ <https://kurierwilenski.lt/2022/10/10/wspolczesnosc-polskiego-universytetu-na-obczyznie-w-londynie/> (доступ 01.10.2023)

РОЗДІЛ 6

Спільні освітні програми як форма співпраці між польськими та іноземними університетами

Термін «спільні освітні програми» з'явився у світовій літературі в 1970-х роках, хоча, безумовно, ця форма академічної освіти існувала набагато раніше. Нещодавній звіт про інтернаціоналізацію вищої освіти у світі, опублікований у 2019 році Міжнародною асоціацією університетів International Association of Universities (IAU)⁵⁴, показує, що найбільший досвід у впровадженні програм спільних дипломів мають північноамериканські університети. Навчання у формі програм подвійних або багатосторонніх дипломів впроваджується частіше, ніж навчання, що веде до отримання одного спільного диплому, і це стосується всіх рівнів освіти⁵⁵.

Закон «Про вищу освіту і науку» у ст. 60 регулює можливість проведення навчання спільно з іноземним суб'єктом (спільне навчання). Відповідно до цього положення, заклад вищої освіти може реалізовувати спільні освітні програми навчання з іншим ЗВО, інститутом Польської академії наук, науково-дослідним інститутом, міжнародним інститутом, іноземним ЗВО або науковою установою відповідно до правил, викладених у письмовому договорі, укладеному між сторонами. Правила співпраці в рамках реалізації спільних освітніх програм повинні бути викладені в угоді у письмовій формі, де, зокрема, повинна бути визначена особа або особи, відповідальні за проведення набору, внесення даних до системи POL-on, отримання фінансування на навчання студентів на денній формі та видачу дипломів⁵⁶. У випадку спільних з іноземним суб'єктом освітніх програм у договорі також повинні бути визначені правила прийому та навчання громадян закладів-партнерів, а також суб'єкт, що здійснює зовнішнє оцінювання якості освіти (ст. 249 част. 1 Закону). Закон «Про вищу освіту і науку» у ст. 60 част. 4 передбачає, що випускникові спільної освітньої програми може бути виданий спільний диплом⁵⁷. Це не обмежує можливість видачі

---

⁵⁴ G. Marinoni, Internationalization of Higher Education: An Evolving Landscape, Locally and Globally. IAU 5th Global Survey, International Association of Universities, 2019 r.

⁵⁵ Див. більше: A. Pietrzak-Kirkiewicz, *Studia wspólne w Europie i na świecie* [w:] *Studia wspólne i podwójne Polska i świat*, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 32 i n.

⁵⁶ Див. більше: M. Dokowicz, *Komentarz do art. 60*, [w:] J. Woźnicki (red.) *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2019 LEX, art. 60.

⁵⁷ Якщо він виданий польським ЗВО, то відповідно до зазначеного положення статті 60 част. 4 Закону цей документ повинен відповідати вимогам, викладеним у нормативних актах, виданих на підставі статті 81 Закону, в обсязі, зазначеному в статті 81 п. 9.

двох окремих дипломів (кожним із закладів), що є більш поширеною практикою, оскільки у випадку спільного диплома виникають проблеми, пов'язані з одночасним виконанням вимог країн-партнерів⁵⁸.

Відповідно до ст. 60 част. 2 Закону, ЗВО може реалізовувати програми спільних дипломів, якщо він створив такі програми на підставі ст. 53 част. 7 Закону (напрямок підготовки віднесено до дисципліни або провідної дисципліни, за якою навчальний заклад має наукову категорію А+, А або Б+, або за якою якість освіти була відзначена як відмінна у рамках комплексного оцінювання, проведеного Польською акредитаційною комісією), або якщо заклад отримав дозвіл міністра на їх утворення. Крім того, на підставі статті 60а Закону академічні заклади вищої освіти можуть проводити спільні освітні програми міждисциплінарної освіти (згадані в статті 53 част. 8а Закону за участю іноземного закладу).

Іншою формою міжуніверситетської співпраці, у результаті якої випускник отримує диплом іноземного університету, є партнерські/двосторонні угоди. Закон про вищу освіту і науку не регулює ці відносини, залишаючи їх на розсуд автономії університетів. Зазвичай ця форма співпраці полягає у видачі двох дипломів випускникам, які відповідають вимогам обох університетів, відповідно до угоди, укладеної між польським та іноземним закладом. Найчастіше це пов'язано з частиною навчання студентів в університеті-партнері, і означає, що такі угоди найчастіше стосуються навчання, яке призводить до подібних результатів навчання і має подібний зміст та освітню програму⁵⁹. Як зазначає Агнешка Пьотржак-Кіркевич: «аналіз наявних даних – матеріалів, публікацій, доповідей з тематичних конференцій, веб-сайтів польських ЗВО – свідчить про те, що програми спільних дипломів стають все більш популярними, але, порівняно з багатьма європейськими та світовими країнами, все ще нішевим видом освітньої діяльності наших університетів⁶⁰. Опитування, проведене Національним агентством академічних обмінів NAWA у 2021 році, показало, що менше 34% ЗВО (43 заклади зі 127 опитаних) реалізовували програми спільних дипломів, причому близько двох третин з них (29 ЗВО) протягом п'яти років, що передували опитуванню. Як свідчить аналіз відповідей на відкрите запитання про причини відсутності таких програм, чотири ЗВО, які наразі не мають таких програм, у минулому робили безуспішні спроби започаткувати такі спільні програми, а ще 13 планують їх створити у майбутньому⁶¹.

⁵⁸ Анкетне дослідження, проведене NAWA, виявило, що тільки 1 ЗВО надає спільний диплом. Див. більше: M. Jewdokimow, B. Walczak, *Studia wspólne w Polsce w świetle badań empirycznych [w:] Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 72.*

⁵⁹ M. Dokowicz, L. Kolisnyk, *Możliwości i uwarunkowania podejmowania współpracy na podstawie zawieranych umów przez uczelnie polskie z uczelniami ukraińskimi w zakresie kształcenia w warunkach ograniczeń wojennych i powojennych w Ukrainie, Warszawa 2022 r., s. 22.*

⁶⁰ Див. більше: A. Pietrzak-Kirkiewicz, *Studia wspólne w Polsce. Wprowadzenie [w:] Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 64 i n.*

⁶¹ M. Jewdokimow, B. Walczak, *Studia wspólne w Polsce w świetle badań empirycznych [w:] Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 72.*

Спільні заняття

Тип uczelni		Tak, w ciągu ostatnich pięciu lat	Tak, dawniej niż pięć lat temu	Nie, nie uruchamialiśmy takich programów	Ogółem
Uniwersytet	n	6	5	6	17
	%	35.3%	29.4%	35.3%	100.0%
Uczelnia techniczna	n	10	2	4	16
	%	62.5%	12.5%	25.0%	100.0%
Uczelnia rolnicza	n	1	1	1	3
	%	33.3%	33.3%	33.3%	100.0%
Uczelnia ekonomiczna	n	4	1	8	13
	%	30.8%	7.7%	61.5%	100.0%
Uczelnia pedagogiczna	n	0	0	6	6
	%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
Uczelnia lub uniwersytet medyczny	n	2	0	5	7
	%	28.6%	0.0%	71.4%	100.0%
Akademia wychowania fizycznego	n	0	1	5	6
	%	0.0%	16.7%	83.3%	100.0%
Uczelnia artystyczna	n	0	0	11	11
	%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
Uczelnia teologiczna	n	0	0	2	2
	%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
Uczelnia resortu obrony narodowej lub resortu spraw wewnętrznych i administracji	n	1	0	2	3
	%	33.3%	0.0%	66.7%	100.0%
Wyższa szkoła zawodowa	n	3	3	30	36
	%	8.3%	8.3%	83.3%	100.0%
Pozostałe uczelnie	n	2	1	4	7
	%	28.6%	14.3%	57.1%	100.0%
Ogółem	n	29	14	84	127
	%	22.8%	11.0%	66.1%	100.0%

Рис. 2. Програми спільних та подвійних дипломів, результати дослідження NAWA, джерело: Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 73.

Хоча Польща не є лідером у сфері програм спільних дипломів, у цій сфері можна знайти значні успіхи. Одним із прикладів є програми подвійних дипломів, які з 2010 року проводить SGH Warsaw School of Economics (Варшавський економічний університет (12 магістерських та 4 бакалаврських програм). Ці програми користуються успіхом на міжнародному рівні. Магістерська програма подвійного диплому, що проводиться спільно з Берлінським технічним університетом (TUB), посідає 62 місце у світі в рейтингу Eduniversal Best Masters Ranking 2019 за напрямком «Підприємництво»⁶². Ще одним прикладом реалізації спільних освітніх програм є участь Варшавського університету в елітній міжнародній мережі Network on Humanitarian Action (NOHA), яка розвиває гуманітарну освіту⁶³.

⁶² Більше про досвід та успіхи SGH у реалізації програм подвійних дипломів та практичні рекомендації для ЗВО, зацікавлених програмами спільних або подвійних дипломів: I. Bergel, *Dobre praktyki w ustanawianiu i realizacji programów podwójnego dyplomu w świetle dziesięcioletnich doświadczeń ich oferowania w SGH*, [w:] K. Górak-Sosnowska, K. Kacperczyk, *Umiędzynarodowienie szkolnictwa wyższego. Strategie, wyzwania i dobre praktyki*, SGH, Warszawa 2020, s. 141.

⁶³ A. Pietrzak-Kirkiewicz, *Studia wspólne w Polsce. Wprowadzenie* [w:] *Studia wspólne i podwójne Polska i świat*, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa 2022 r., s. 66-67.

Підготовка, організація та проведення спільних дипломних програм, безсумнівно, є серйозним організаційним викликом для університетів. Це вимагає співпраці керівництва університету та багатьох адміністративних підрозділів, у тому числі тих, що відповідають за співпрацю з іноземними країнами, організацію навчання в університеті, надання послуг іноземним студентам, а також за юридичні та ІТ-послуги. Спільне навчання є елітною і вимогливою формою навчання в університеті, яка залучає невеликі групи студентів, відкритих до мобільності, і передбачає додаткові фінансові витрати на освіту. Однак слід підкреслити, що вони також надають ряд переваг, а саме: запозичення передового досвіду викладання, підвищення престижу та просування університету, краща якість викладання.

Як показано в третьому розділі цієї публікації, сьогодні спостерігається невеликий інтерес до створення філій іноземних університетів у Польщі. Для того, щоб дати можливість студентам отримувати іноземні кваліфікації та дипломи, а також посилити інтернаціоналізацію освіти, варто докласти зусиль для розробки програм спільних і подвійних дипломів.

РОЗДІЛ 7

Висновки та рекомендації щодо польсько-українських академічних відносин

Перш за все, слід підкреслити, що усі проаналізовані правові норми польського законодавства щодо міжнародної співпраці, не містять жодних вимог, які б виключали можливість їх використання українськими ЗВО. Лише від стратегії самих закладів залежить, чи будуть вони взагалі використовувати ці нормативні можливості. Безсумнівно, на їхні рішення може впливати нинішня російська агресія, яка триває і яка суттєво перешкоджає нормальному функціонуванню українських закладів освіти. Видається, що положення Закону «Про вищу освіту і науку» можуть стати, хоча б тимчасово, формою підтримки діяльності ЗВО в Україні.

Практика показала, що можливим є як заснування іноземних ЗВО або їхніх філій на території Республіки Польща, так і проведення польськими ЗВО освітньої діяльності в Україні. Те саме може відбуватися і у випадку програм спільних дипломів. Звичайно, ця теза ґрунтується на польському законодавстві, і її потрібно буде зіставити з висновками з подібного дослідження, що стосується українського законодавства. З польського боку рекомендуємо внести зміни до положень Закону «Про вищу освіту і науку» з метою уточнення деяких положень, про що ішлося у цьому звіті.

Bibliografia

---

1. Bergel I. (2020), Dobre praktyki w ustanawianiu i realizacji programów podwójnego dyplomu w świetle dziesięcioletnich doświadczeń ich oferowania w SGH, [w:] K. Górak-Sosnowska, K. Kacperczyk, Umędzynarodowienie szkolnictwa wyższego. Strategie, wyzwania i dobre praktyki, SGH, Warszawa 2020.
2. Czubińska G. (2019), PUNO – niepodległa uczelnia polska poza Polską, [w:] Zeszyty Naukowe Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie, seria trzecia, nr 7, 2019 r. s. 171 – 176.
3. Dokowicz M. (2019), Komentarz do art. 60, [w:] J. Woźnicki (red.) Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2019 LEX, art. 60.
4. Dokowicz M., Kolisnyk L. (2022), Możliwości i uwarunkowania podejmowania współpracy na podstawie zawieranych umów przez uczelnie polskie z uczelniami ukraińskimi w zakresie kształcenia w warunkach ograniczeń wojennych i powojennych w Ukrainie, Warszawa https://www.ans.pw.edu.pl/content/download/2352/13381/file/RAPORT_NR_1_PL.pdf
5. Izdebski H., Zieliński J.M. (2019), Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, Warszawa.
6. Jędrzejewski T. (2020), Uczelnie, [w:] Identyfikacja i uzasadnienie kierunków regulacji o kluczowym znaczeniu w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, red. J. Woźnicki, Warszawa-Toruń 2020 | <https://wydawnictwo.umk.pl/upload/files/OPEN%20ACCESS/Identyfikacja%20i%20uzasadnienie%20kierunk%C3%B3w%20regulacji%20OA.pdf>
7. Marinoni G. (2019), Internationalization of Higher Education: An Evolving Landscape, Locally and Globally. IAU 5th Global Survey, International Association of Universities.
8. NAWA (2022), Studia wspólne i podwójne Polska i świat, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, Warszawa https://nawa.gov.pl/images/Aktualnosci/2022/Instytucje/3.nawa-www_20.05.pdf
9. OPI (2021), Kierunki studiów: rozmieszczenie geograficzne (uczelnie i ich filie) https://radon.nauka.gov.pl/raporty/Kierunki_2021_mapa
10. Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz, red. M. Pyter, Warszawa 2012
11. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. A. Jakubowski, Warszawa 2023
12. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019
13. Rączka P., Jędrzejewski T. (2023), Rodzaje i nazwy uczelni w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki. [w:] Studia Iuridica Toruniensia 2023, t. 31, nr 2, s. 335–349
14. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Tekst jednolity, Dz.U. z 2023 r., poz. 742 ze zm.
15. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 2183 ze zm.

ИНТЕРНЕТ-СТОПІНКИ

1. <https://www.ateneum.edu.pl/o-uczelnihistoria-uczelnihistoria>
2. http://bip.wsg.byd.pl/userfiles/files/28_02_2022%20US%20dzia%C5%82ania%20wspieraj%C4%85ce%20student%C3%B3w%20z%20Ukrainy.pdf
3. <http://bip.wsg.byd.pl/46-zalecenia-i-instrukcje-na-wypadek-zagrozen>
4. <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/articles/osiemdziesiat-lat-niezaleznosci-polskiego-uniwiersytetu-na-obczyznihistoria,29/details>
5. <https://www.britishpoles.uk/jedyny-polski-uniwiersytet-za-granica-puno-utrzymuje-rodakow-w-kregu-naszej-kultury>
6. <https://www.coventry.ac.uk/wroclaw/study/full-time/>
7. <https://chorzow.naszemiasto.pl/kijowski-uniwiersytet-medyczny-na-slasku-polski-kampus/art/c5-9444259>
8. <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/uczelnie-z-uprawnieniami-do-ksztalcenia-poza-granicami-rp>
9. <https://ewspa.edu.pl/home-2/wydzialy/>
10. <https://www.fves.eu/files/usneseni-VSJ.pdf>
11. <https://www.fves.eu/en/>
12. https://www.humanitas.edu.pl/Uczelnia/Historia_i_misja/Historia#faq_tab_19327
13. <https://www.gwsh.pl/wieden/wieden-informacje-o-wydziale.html>
14. http://www.kptnws.krakow.pl/materialy/II_Kongres/WF.pdf
15. <https://kurierwilenski.lt/2022/10/10/wspolczesnosc-polskiego-uniwiersytetu-na-obczyznihistoria-w-londynie>
16. https://mastradnologies.com/en/en_bases.html
17. <https://old.puno.ac.uk/senat/statut>
18. <https://register-of-charities.charitycommission.gov.uk/charity-search/-/charity-details/298510/contact-information>
19. <https://www.rp.pl/prawo-dla-ciebie/art9173871-coventry-university-we-wroclawiu-pierwsza-zagraniczna-uczelnia-otwiera-filie-w-polsce>
20. <https://san.edu.pl/londyn>
21. <https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1403020,polska-uczelnie-zagraniczne-studenci.html>
22. <https://stsw.edu.pl/#filie>
23. <https://www.tszw.edu.pl/uczelnia/wydzialy>
24. <https://wilno.uwb.edu.pl/wydzial/historia>

Про авторів

ТОМАШ ЄНДЖЕЄВСЬКИЙ, PhD

PhD у галузі права, канцлер Університету Миколи Коперника в Торуні, юридичний радник Комісії з організаційно-правових питань Конференції ректорів академічних шкіл Польщі KRASP, член Комісії зі стратегічних проблем вищої освіти KRASP та експертної групи KRASP. Раніше викладач кафедри адміністративного права на факультеті права та адміністрації Університету Миколая Коперника в Торуні, заступник декана зі студентських питань, організатор та керівник програм післядипломної освіти з державного управління, керівник програм заочного навчання. Також постійний та позаштатний член Апеляційної комісії самоврядування в Торуні; член команди Познанського університету ім. Адама Міцкевича з розробки концепції проекту Закону 2.0, лектор на Школах стратегічного управління у сфері вищої освіти, організованих Фундацією польських ректорів, для ректорів і проекторів та канцлерів і квесторів польських ЗВО. Автор та співавтор кількох десятків праць у галузі права та адміністративного судочинства, а також у сфері вищої освіти, ініціатор та співавтор багатьох внутрішніх нормативних актів Університету Миколая Коперника в Торуні, зокрема статуту та змін до нього. Співавтор досліджень з питань вищої освіти та доповідей про зміни в системі вищої освіти. Співавтор видання «Закон про вищу освіту і науку. Коментар» під редакцією проф. Є. Возницького видавництва Wolters Kluwer.

АННА МРОЗОВСЬКА-ВИШИНСЬКА

Юрист, підприємець, фахівець у сфері захисту персональних даних та питань вищої освіти. Член Комісії зі стратегічних питань вищої освіти Конференції ректорів академічних шкіл Польщі KRASP, співавтор досліджень з питань вищої освіти та звітів про зміни в системі вищої освіти. Співавтор публікації «Закон про вищу освіту і науку. Коментар», опублікованого під редакцією професора Є. Возницького у видавництві Wolters Kluwer. Колишній член Президії Генеральної ради з питань науки та вищої освіти, Дисциплінарної комісії Генеральної ради з питань вищої освіти, експерт операційних програм PO IR та PO WER у Національному центрі досліджень та розвитку NCBiR у 2017-2021 рр. Багаторічний експерт/секретар, а зараз інспектор із захисту даних Польської акредитаційної комісії. Викладач в Університеті WSB Merito в Познані.

ПЕРЕКЛАД ТЕКСТУ

Ірина Дегтярьова, PhD
програмний координатор Проєкту
Фундація польських ректорів

ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ КОПІЮВАТИ, РОЗПОВСЮДЖУВАТИ, ОПРИЛЮДНЮВАТИ,
ВИКОРИСТОВУВАТИ ТВІР ТА ЙОГО МАТЕРІАЛИ У НЕКОМЕРЦІЙНИХ ЦІЛЯХ,
ЗА УМОВИ ЗАЗНАЧЕННЯ АВТОРСТВА
ТА НАЛЕЖНОГО ПОСИЛАННЯ НА ДЖЕРЕЛО.

ГРАФІКА ТА ВЕРСТКА

workshop².pl